

bewijsstukken wordt afgewezen, tenminste summier in te lichten omtrent de redenen van dit besluit. Bij de toetsing aan dit motiveringsvereiste moet echter rekening worden gehouden met het niveau en de aard van elk vergelijkend onderzoek en inzonderheid met het aantal kandidaten dat eraan deelneemt. Bij een vergelijkend onderzoek met zeer veel kandidaten behoeft de motivering van de afwijzing niet zo omstandig te zijn, dat de werkzaamheden van de jury en van de personeelsdienst daardoor in onaanvaardbare mate worden verzwaaard.

In verband met de praktische moeilijkheden waarvoor een jury zich bij een vergelijkend onderzoek met zeer veel deelnemers gesteld ziet, is het aanvaardbaar dat zij een kandidaat aanvankelijk enkel informeert over de criteria en de uitslag van de selectie en individuele toelichtingen eerst later verstrekt aan de kandidaten die daar uitdrukkelijk om vragen, mits deze individuele gegevens maar door de jury worden toegezonden voor afloop van de in de artikelen 90 en 91 van het Statuut bedoeld termijn, zodat deze kandidaten, indien zij dit nuttig achten, hun rechten kunnen uitoefenen.

In zaak 195/80,

B. MICHEL, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Brussel, Louis Mettwielaan 95/45, te dezen vertegenwoordigd door V. Biel, advocaat te Luxemburg, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg te diens kantore, Rue des Glacis 18A,

verzoeker,

tegen

EUROPEES PARLEMENT, te dezen vertegenwoordigd door F. Pasetti-Bombardella als gemachtigde, bijgestaan door A. Bonn, advocaat te Luxemburg,

verweerder,

betreffende een beroep tot nietigverklaring van het besluit om hem niet toe te laten tot het examen van een algemeen vergelijkend onderzoek,

wijst

2862

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

samengesteld als volgt: A. Touffait, kamerpresident, Mackenzie Stuart en U. Everling, rechters,

advocaat-generaal: Sir Gordon Slynn
griffier: J. A. Pompe, adjunct-griffier

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten en de schriftelijk voorgedragen argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten

1. Verweerder, het Europees Parlement, publiceerde in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen van 6 juni 1979 (C 141, blz. 10) een aankondiging van een algemeen vergelijkend onderzoek (PE/21/A) op de grondslag van schriftelijke bewijsstukken en van een examen, ter vorming van een aanwervingsreserve van Franstalige en Nederlandstalige administrateurs in de loopbaan A 7/6. Volgens de aankondiging had dit vergelijkend onderzoek ten doel „te voorzien in de vacatures bij de diensten van de instelling en een aanwervingsreserve te vormen ter bezetting van de eventueel vrijkomende of te creëren posten in bovengenoemde loopbaan, voor zover in deze vacatures niet kan worden voorzien door bevordering,

overplaatsing, intern vergelijkend onderzoek of overgang uit een andere instelling van de Europese Gemeenschap.”

Onder punt III van de aankondiging waren de aard van het onderzoek en de toelatingsvoorwaarden omschreven als volgt:

„Het onderzoek vindt plaats op grond van schriftelijke bewijsstukken en van een examen.

Deelneming staat open voor sollicitanten die aan de onderstaande voorwaarden voldoen en wier kandidatuur door de jury is aanvaard. Uitsluitend sollicitanten die een formele oproep hebben ontvangen, kunnen aan het onderzoek deelnemen.”

Vervolgens werd in de aankondiging als eis gesteld een met een diploma afgesloten universitaire opleiding op bepaalde gebieden, waaronder de economische wetenschappen, zulks met de toevoeging:

„of daarmee gelijk te stellen beroepservaring op de genoemde gebieden”.

Punt IV, „Selectie aan de hand van schriftelijke bewijsstukken”, luidde als volgt:

„Puntenwaardering: 0 tot 40.

Na vaststelling van de criteria op grond waarvan de schriftelijke bewijsstukken van de sollicitanten zullen worden beoordeeld, zal de jury deze bewijsstukken voor elke sollicitant afzonderlijk onderzoeken.

Om tot het examen te worden toegelaten moeten de kandidaten ten minste 6/10 van het aantal punten voor de schriftelijke bewijsstukken hebben behaald.”

2. Op de sluitingsdatum voor het indienen van sollicitaties, 23 juli 1979, waren 2 140 sollicitaties binnengekomen, waaronder die van verzoeker, B. Michel.

Verzoeker is sedert 1975 ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, aanvankelijk als adjunct-assistent in de rang B 4 bij het Directoraat-generaal Vervoer. Bij besluit van 14 september 1979 werd hij bevorderd tot assistent en ingedeeld in de rang B 3; hij werkt thans bij het Directoraat Personeelszaken, afdeling Individuele rechten en voorrechten. Alvorens bij de Commissie in dienst te treden, had verzoeker 9 jaar lang in het bedrijfsleven gewerkt, waarvan 6 jaar als assistent bij de exportafdeling van een grote farmaceutische onderneming.

Naast zijn werkzaamheden had verzoeker colleges gevolgd aan het Instituut voor hoger onderwijs „Lucien Cooremans”, te Brussel, en deze in 1977 afgesloten met het diploma handels- en consulaire wetenschappen en de graad van „agrégé de l'enseignement secondaire supérieur pour les sciences commerciales”. Bij zijn sollicitatie gaf hij voorts op, naast zijn gewone werkzaamheden in 1978-1979 colleges te hebben gevolgd aan het Instituut voor Europese wetenschappen van de Vrije Universiteit van Brussel, waarvoor echter geen diploma was toegekend. Voorts vermeldde verzoeker in zijn sollicitatie twee publicaties, waaronder zijn afstudeerscriptie, en onder het punt „activiteiten op sociaal terrein” pedagogische werkzaamheden als leraar bij het hoger economisch avondonderwijs.

3. De jury van het vergelijkend onderzoek plaatste verzoeker op de lijst van de 1 740 kandidaten die aan de toelatingsvoorwaarden voldeden.

Vervolgens ging zij over tot een selectie aan de hand van de schriftelijke bewijsstukken. Uit het met redenen omklede rapport van de jury over het verloop van haar werkzaamheden — door het Parlement als bijlage bij zijn verweerschrift gevoegd — blijkt de jury als algemeen criterium te hebben gesteld, dat tot het schriftelijk examen slechts die sollicitanten zouden worden toegelaten die konden aantonen „jonge brillante academici” te zijn „met bovendien een minimum aan specialisatie, werkzaamheid of beroepservaring.” Daarbij waardeerde de jury het universitaire basisdiploma, al naar gelang de instelling die het had afgegeven en eventuele bijzondere vermeldingen, met maximaal 22 punten, verdere universitaire diploma's met 1-3 pun-

ten, post-universitaire cursussen, stages, overeenkomstige ervaring op Europees gebied, plaatsing op communautaire reservelijsten voor de categorie A met 1-3 punten, en beroepservaring met 1-12 punten. Dit laatste aspect werd volgens het juryrapport gewaardeerd aan de hand van de volgende criteria:

„— ervaring in een hogere functie (administrateur-redacteur) in de overheids- of de particuliere sector, overeenkomstige ervaring of alleen onderwijs aan een universiteit (bij de Gemeenschappen vanaf de rang B 1 en alle L/A-rangen);

— ervaring in een sector die verband houdt met de werkzaamheden van de instelling.

Deze ervaring wordt gewaardeerd met twee punten per jaar voor de eerste twee jaren en één punt voor ieder volgend jaar, met een maximum van 12 punten.

Cumulatie met de beroepservaring die reeds in plaats van een diploma in aanmerking is genomen, is niet toegestaan.”

In dit kader kende de jury verzoeker 22 punten toe voor zijn universitair basisdiploma, doch geen enkel punt bij de andere criteria. Daar hij niet het minimum van 24 punten had behaald, werd verzoeker — evenals 1 455 andere kandidaten — door de jury niet tot het schriftelijk examen toegelaten.

Dit schriftelijk examen vond plaats op 7 maart 1980.

4. Verzoeker werd van het besluit van de jury om hem niet tot het schriftelijk

examen toe te laten, in kennis gesteld bij een brief van de juryvoorzitter van 21 februari 1980, luidende als volgt:

„In antwoord op uw sollicitatie bericht ik u dat de jury, waarvan ik de eer heb voorzitter te zijn, heeft besloten u toe te laten tot bovengenoemd algemeen vergelijkend onderzoek. Zij is mitsdien overgegaan tot waardering van uw schriftelijk bewijsstukken, aan de hand van de door u overgelegde documenten, overeenkomstig het bepaalde onder punt IV van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek.

Bij deze selectie aan de hand van de schriftelijke bewijsstukken wordt rekening gehouden met de behaalde universitaire diploma's, hun aard, hun niveau, met post-universitaire opleiding en met de beroepservaring van de kandidaat. Bij deze beoordeling hebt u niet het door de aankondiging van het vergelijkend onderzoek vereiste minimum van 6/10 van het totale aantal punten behaald (24 op 40). In verband daarmee heeft de jury moeten besluiten u niet toe te laten tot de volgende fase van het vergelijkend onderzoek, dat wil zeggen het schriftelijke examen.”

Dit was een standaardbrief, die aan alle niet tot het schriftelijk examen toegelaten sollicitanten werd gezonden. In een postscriptum werd verklaard:

„De jury is bereid desgevraagd nadere inlichtingen te verstrekken.”

Op 4 maart 1980 vroeg verzoeker de jury, onder verwijzing naar deze brief, hem mee te delen volgens welke criteria de jury de schriftelijke bewijsstukken van de sollicitanten had beoordeeld en welke

resultaten hij onder elk van die criteria had behaald.

Op maandag 2 juni 1980 postte verzoeker te Brussel een aangetekende brief aan de voorzitter van het Europees Parlement, waarin hij een klacht in de zin van artikel 90, lid 2, van het Statuut indiende tegen de weigering hem toe te laten tot het schriftelijke examen van het vergelijkende onderzoek. In die brief verklaarde verzoeker, dat de brief van de jury van 21 februari 1980 hem eerst op 3 maart 1980 onder ogen was gekomen. Verzoekers brief van 2 juni 1980 werd op 4 juni daaropvolgend ingeschreven op de postkamer van het Parlement.

Verzoeker ontving geen antwoord op deze klacht.

Bij brief van 9 juni 1980 beantwoordde de jury verzoekers brief van 4 maart 1980 als volgt:

„U gelieve de vertraging bij de beantwoording van uw brief van 4 maart jl. te verontschuldigen; zij is te wijten aan de enorme hoeveelheid werk, die de jury heeft moeten verzetten.

De reden voor uw uitsluiting van het schriftelijk examen is dat de door u bij uw sollicitatie vermelde beroepservaring onvoldoende is.

In verband met mijn verplichting het geheim van de beraadslagingen van de jury te bewaren, kan ik u geen verdere inlichtingen verstrekken.”

142 niet tot het schriftelijk examen toegelaten sollicitanten hadden nadere informatie gevraagd en ontvingen — evenals verzoeker — een standaardbrief zonder nadere inlichtingen over hun geval.

II — Schriftelijke procedure en conclusies van partijen

Bij verzoekschrift van 6 oktober 1980 heeft verzoeker beroep ingesteld tegen het Europees Parlement.

In zijn verzoekschrift concludeert verzoeker dat het den Hove behage:

— te verstaan dat het stilzwijgend benomen besluit tot afwijzing van zijn klacht ongegrond is, en bijgevolg het nietig te verklaren;

— te verstaan dat verzoeker ten onrechte niet is toegelaten tot het schriftelijk examen van vergelijkend onderzoek PE/21/A, en bijgevolg te verstaan dat verzoeker voldoet aan de toelatingsvoorwaarden voor het schriftelijk examen van dat vergelijkend onderzoek;

— te verstaan dat er sprake is van een dienstfout, waarvoor het Parlement aansprakelijk is, en bijgevolg verzoeker schadevergoeding toe te kennen, en wel wegens morele schade BFR 50 000 en wegens materiële schade BFR 40 000, ofwel in totaal BFR 90 000, met rente op de voet van 6 % 's jaars vanaf de datum van instelling van het beroep tot het tijdstip van betaling;

— het Parlement te verwijzen in de kosten van het geding.

Bij op 14 januari 1981 ingediende repliek concludeert verzoeker voorts dat het den Hove behage:

— het vergelijkend onderzoek PE/21/A en al hetgeen daaruit is voortgevloeid, in volle omvang nietig te verklaren.

Het Parlement concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep niet ontvankelijk, althans ongegrond te verklaren;

— de door verzoeker bij repliek ingediende nadere conclusies niet onvanke-lijk, althans ongegrond te verklaren.

Het Hof (Derde kamer) heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

III — Middelen en argumenten van partijen

1. De ontvankelijkheid

a) Niet-inachtneming van de klachttermijn

Volgens het *Parlement* is de aan het beroep voorafgaande klacht niet binnen de statutaire termijn ingediend. De postkamer van het Parlement bezigt een volstrekt uniforme werkwijze, zodat het zeker is dat de brief van 21 februari 1980 nog dezelfde dag bij de Luxemburgse posterijen is bezorgd. Het valt daarom aan te nemen dat zij op maandag 25 februari op verzoekers adres te Brussel is aangekomen. Maar ook wanneer de termijn is gaan lopen op 3 maart 1980, de dag waarop verzoeker zegt kennis te hebben genomen van het besluit van de jury, dan nog is de klacht te laat ingediend, want zij is eerst op 4 juni 1980 bij het Parlement ontvangen.

Verzoeker betoogt in zijn repliek dat hij de brief van 21 februari 1980 eerst op 3 maart 1980 heeft ontvangen. Een dergelijke vertraging in de verzending van de brief zou gemakkelijk door een fout van de post kunnen zijn ontstaan. Ter vermijding van dergelijke onregelmatigheden had de jury haar besluit per aangetekende brief moeten mededelen. Wat de datum van indiening van zijn klacht

betreft, merkt verzoeker op dat, nu zijn brief van 2 juni 1980 aangetekend is verzonden, alleen de door de posterijen geregistreerde afgifte datum in aanmerking mag worden genomen. Aangezien verder op zaterdag 31 mei en zondag 1 juni het afgeven van aangetekende stukken bij de Belgische posterijen niet mogelijk was, had hij derhalve op grond van artikel 80, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering de brief op maandag 2 juni mogen afgeven.

In dupliek betoogt het *Parlement* dat het op de weg van verzoeker ligt, tenminste een verklaring te geven voor het feit dat hij de brief van 21 februari 1980 zo laat zou hebben ontvangen. Dat 31 mei en 1 juni in een weekend vielen, is irrelevant. Artikel 80, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering is niet van toepassing, aangezien dit het geval betreft dat een termijn op een zondag of een wettelijke feestdag eindigt.

b) Ontbreken van belang bij voortzetting van de procedure

Volgens het *Parlement* heeft verzoeker geen belang bij voortzetting van de procedure, omdat hij inmiddels de motivering heeft ontvangen van het besluit om hem niet tot het schriftelijke examen toe te laten. Het ontbreken van deze motivering was het middel dat door verzoeker werd aangevoerd. Bovendien heeft het schriftelijk examen reeds plaatsgevonden. Voor verzoeker gaat het er dus slechts om, een zuiver theoretisch recht geldend te maken.

Verzoeker stelt dat bij ieder vergelijkend onderzoek de sollicitanten die reeds aan een vergelijkend onderzoek voor dezelfde categorie hebben deelgenomen, een voordeel hebben dat verscheidene punten kan opleveren en dus beslissend

kan zijn. Wie naar een hogere post solliciteert, heeft er alle belang bij te weten waarom hij bij een eerder vergelijkend onderzoek is afgewezen. Hij heeft er recht op, dat wordt vastgesteld dat zijn dossier niet objectief is onderzocht en dat hij het aantal punten had moeten krijgen dat voor toelating tot het schriftelijk examen noodzakelijk was.

c) Verbod om nieuwe middelen aan te voeren

Met betrekking tot de door hem in replek gevorderde nietigverklaring van het gehele vergelijkend onderzoek zegt *verzoeker*, dat hij eerst uit het verweerschrift en het juryrapport heeft begrepen welke fouten er allemaal waren gemaakt. Het Hof zou dus zelfs ambtshalve en zonder dat hij dit uitdrukkelijk had gevorderd, in die zin moeten beslissen.

Het *Parlement* betwist in dupliek de ontvankelijkheid van de nieuwe conclusies, daar uit het verweerschrift niet blijkt van feiten of omstandigheden die het aanvoeren van nieuwe middelen door verzoeker rechtvaardigen. Evenmin kan verzoeker worden toegestaan wijziging te brengen in het voorwerp van het beroep.

2. Ten gronde

a) Motiveringsgebrek van het jurybesluit

Verzoeker stelt in zijn verzoekschrift, dat, getoetst aan de rechtspraak van het Hof,

inzonderheid het arrest van 20 februari 1980 (zaak 89/79, Bonu, Jurispr. 1980, blz. 553), het jurybesluit onvoldoende was gemotiveerd, want daarin had tenminste beknopt aan de afgewezen sollicitant moeten worden uiteengezet op grond van welke criteria de jury tot haar beslissing was gekomen. Het geheim van de beraadslagingen van de jury had hem niet mogen worden tegengeworpen, toen hij verzocht in kennis te worden gesteld van de objectieve beoordelingscriteria.

Het *Parlement* stelt in zijn verweerschrift, dat de afwijzing van de jury met reden was omkleed. De brief van 21 februari 1980 vermeldde immers niet slechts de uitkomst van de selectieprocedure, doch ook de wijze waarop deze was verkregen. Deze motivering was voldoende, want zij was aangevuld in de brief van 9 juni 1980, zoals reeds was aangekondigd in de eerste brief. De brieven van 21 februari en 9 juni moeten tezamen worden gezien. De brief van 21 februari bevatte een beknopte vermelding van de basiscriteria; in de brief van 9 juni werd daaraan toegevoegd dat de door verzoeker overgelegde schriftelijke bewijsstukken onvoldoende waren geacht op het stuk van de beroepservaring. Zijn verzoek hem mee te delen, welke resultaten hij bij elk dezer criteria had behaald, gaat verder dan de in de rechtspraak vastgelegde beginselen. Wegens het grote aantal sollicitanten had de jury haar werkzaamheden zo moeten organiseren, dat zij dat aantal kon verwerken; het was teveel gevraagd om iedere afgewezen sollicitant afzonderlijk omstandig in te lichten.

Verzoeker merkt in replek op, dat het jurybesluit krachtens artikel 25 van het Statuut onverwijld ter kennis van de betrokkene moet worden gebracht en met redenen dient te zijn omkleed. Het is duidelijk dat de jury dit heeft nagelaten om beroepen te vermijden. De nadere

gegevens zijn eerst na het schriftelijke examen verstrekt. De motivering van het jurybesluit was vervat in een standaardbrief die aan alle afgewezen sollicitanten werd gezonden. Dit was echter geen individuele motivering en het gaf de sollicitanten geen enkele informatie waarom zij precies waren afgewezen. De verwijzing naar het geheim van de beraadslagingen van de jury diende slechts om dit motiveringsgebrek te verbergen.

b) Onjuiste beoordeling van de schriftelijke bewijsstukken door de jury

Verzoeker stelt in zijn verzoekschrift, dat de jury op grond van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek niet gerechtigd was rekening te houden met beroepservaring van een sollicitant, wanneer deze het vereiste diploma bezat. Het bezit van een diploma en het hebben van beroepservaring waren geen cumulatieve voorwaarden. Nu de leeftijdsgrens was vastgesteld op 33 jaar, valt trouwens moeilijk in te zien hoe een sollicitant beroepservaring kon hebben die hem op het niveau bracht van een voltooide universitaire studie.

Het *Parlement* betoogt in zijn verzoekschrift dat verzoeker hier de verschillende fasen van het vergelijkend onderzoek door elkaar haalt. Terwijl in de fase van toelating tot het vergelijkend onderzoek volstrekt geen beroepservaring van de sollicitant met de nodige diploma's werd verlangd, kon de jury in de fase van de selectie op grond van schriftelijke bewijsstukken onder meer aan de hand van de door de jury zelf vastgestelde criteria de beroepservaring van de sollicitanten beoordelen.

Verzoeker stelt in zijn repliek dat de jury de door haarzelf vastgestelde criteria niet juist heeft toegepast.

Zij had hem ten minste één punt moeten toekennen voor post-universitair onderwijs en zes punten voor beroepservaring, dus in totaal 28 punten, terwijl slechts 24 punten noodzakelijk waren voor toelating tot het schriftelijk examen. De jury heeft met name het niveau van zijn beroepservaring en het verband daarvan met de werkzaamheden van de instelling onjuist beoordeeld. Zij heeft er geen rekening mee gehouden dat de werkzaamheden die verzoeker als academicus in zijn B-rang bij de Commissie vervulde, op universitair niveau lagen.

De jury heeft die criteria op discriminerende wijze toegepast, want zij heeft wel een andere kandidaat, Neijman, toegelaten, die dezelfde diploma's bezat, doch wiens beroepservaring in de particuliere sector van kortere duur en van lager niveau was. Om dit te bewijzen vraagt verzoeker het Hof, de overlegging te gelasten van zijn sollicitatiedossier en dat van Neijman. Hij voegt hieraan toe, dat deze feiten hem niet bekend waren toen hij zijn beroep instelde.

Het door de jury toegepaste criterium van beroepservaring leidt er trouwens automatisch toe, dat sollicitanten zonder universitaire opleiding, doch met een gelijkwaardige beroepservaring van het schriftelijk examen worden uitgesloten, hetgeen in strijd is met de aankondiging van het vergelijkend onderzoek, die hun toelating mogelijk maakt.

In het algemeen heeft de jury oppervlakkig en te snel gewerkt en heeft zij grove materiële fouten gemaakt. Het onderzoek van de sollicitaties is wanordelijk en willekeurig geweest en verzoekers sollicitatie is niet objectief bekeken.

Het *Parlement* stelt in dupliek, dat de toetsing van verzoekers schriftelijke bewijsstukken aan de verschillende door de jury gehanteerde criteria, met name de beroepservaring, een zaak is die tot de beoordelingsbevoegdheid van de jury behoorde. Deze heeft de overgelegde bewijsstukken bestudeerd en ze getoetst aan de eisen van het vergelijkend onderzoek. Verzoeker had geen recht op meer punten dan hij heeft gekregen.

Er is geen enkele reden om te zeggen dat de jury niet de nodige objectiviteit en onpartijdigheid heeft betracht bij de beoordeling van de honderden binnengekomen sollicitaties. Het *Parlement* wijst verzoekers insinuaties met betrekking tot de jurywerkzaamheden van de hand. Het betreft hier overigens nieuwe middelen die te laat zijn voorgedragen.

Wat het nieuwe middel betreft, dat gebaseerd is op een beweerde discriminatie en waarvan ook verzoeker zelf de ontvanke-lijkheid betwijfelt, dit kan slechts betrekking hebben op de beoordeling van bewijsstukken, die tot de bevoegdheid van de jury behoort. Wat verzoekers sollicitatie en bijbehorende stukken en de door hem verkregen punten betreft, is de instructie van de zaak afgesloten, de daarop betrekking hebbende stukken zijn bij het dossier gevoegd. Het verzoek tot overlegging van een dossier van iemand die geen partij is in het geding, is niet ontvankelijk.

c) Gebrekkigheid van het gehele vergelijkend onderzoek

Verzoeker merkt in repliek op, dat volgens het verweerschrift van het *Parlement* het vergelijkend onderzoek enkel ten doel had „een aanwervingsreserve te vormen.” Onder verwijzing naar de aankondiging van het vergelijkend onderzoek, waarin stond dat het onderzoek ook ten doel had te voorzien in vacatures bij de instelling, meent verzoeker dat het *Parlement* een groot aantal sollicitaties heeft uitgelokt met niet te verwezenlijken beloften, die misleidend waren voor degenen die terstond werk zochten. Dit rechtvaardigt volgens hem ook ambtshalve nietigverklaring van het gehele algemeen vergelijkend onderzoek. Eerst uit het verweerschrift is verzoeker de volle omvang van de begane fouten die deze conclusie rechtvaardigen, duidelijk geworden.

Het *Parlement* verwijst in dupliek naar de tekst van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek en zet uiteen dat bij een vergelijkend onderzoek voor de vorming van een aanwervingsreserve uit de reservelijst wordt geput zodra posten vrijkomen. Verzoekers opmerkingen in dit verband zijn niet meer dan ontoelaatbare veronderstellingen en insinuaties.

d) Aan verzoeker opgekomen schade

Verzoeker betoogt in zijn verzoekschrift dat, zo algehele nietigverklaring van het vergelijkend onderzoek een excessieve sanctie voor de begane onregelmatigheid zou zijn, hij in ieder geval zowel in moreel als in zuiver materieel opzicht aan-

zienlijke schade heeft geleden. Hij schat deze schade op ten minste BFR 50 000. De materiële schade is niet slechts hypothetisch, want wegens het geringe aantal algemene vergelijkende onderzoeken voor de categorie A betekent de gemiste kans een ernstige handicap voor zijn carrière; deze schade schat hij — met voorbehoud van alle rechten — op BFR 40 000.

In zijn verweerschrift voert het *Parlement* hiertegen aan, dat, zo het beroep in beginsel zou worden toegewezen, verzoeker volledige genoegdoening zou krijgen door de nietigverklaring van het bestreden besluit tot afwijzing. Zijn schadevordering is in elk geval ongegrond, daar het vergelijkend onderzoek ten doel had een aanwervingsreserve te vormen.

Verzoeker stelt in repliek, dat hij ervan mocht uitgaan dat er een vacature bestond. De morele schade wordt niet goedgeemaakt door de enkele nietigverklaring van de afwijzing van zijn sollicitatie, doch uitsluitend door nietigverklaring van het gehele vergelijkend onderzoek. De geraamde materiële schade van BFR 40 000 is bescheiden, gelet op de kansen die verzoeker zou hebben gehad, en gezien het feit dat het verschil in salaris tussen een ambtenaar in de rang B 3 en een ambtenaar in de rang A 7 BFR 5 218 per maand bedraagt.

IV — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 25 juni 1981 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door verzoeker, te dezen vertegenwoordigd door V. Biel, advocaat te Luxemburg, en het Europees Parlement, te dezen verte-

genwoordigd door A. Bonn, advocaat te Luxemburg.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 17 september 1981 conclusie genomen.

Bij op 12 oktober 1981 ingediende memorie heeft verzoeker verzocht om instructiemaatregelen respectievelijk om heropening van de mondelinge behandeling. Tot staving van dit verzoek stelde hij, dat hem na onderzoek bij de postreizen te Luxemburg was gebleken, dat de aangetekende brief met zijn klacht op 3 juni 1980 door een personeelslid van de postkamer van het Parlement in ontvangst was genomen. Verzoeker legde hiertoe een door het postkantoor te Luxemburg op 3 juni 1980 opgesteld ontvangstbewijs over.

In antwoord hierop zette het Parlement uiteen, dat verzoekers aan de voorzitter van het Parlement gerichte brief door de postkamer van het Parlement overeenkomstig haar instructies rechtstreeks was doorgezonden naar het kabinet van de voorzitter. Hij werd daar geopend en vervolgens ter registratie teruggezonden naar de postkamer. In dit uitzonderlijke geval had deze procedure kennelijk tot gevolg, dat de brief eerst daags na de feitelijke ontvangst op de postkamer werd ingeschreven. Het Parlement betreurde dat die interne instructie, inhoudende dat aan de voorzitter gerichte post naar diens kabinet moet worden doorgestuurd, aanleiding heeft gegeven tot onjuiste inlichtingen in een gerechtelijke procedure.

Het Hof (Derde kamer) heeft, gehoord de advocaat-generaal, krachtens artikel 61 van het Reglement voor de procedure heropening van de mondelinge behandeling op dit punt bevolen.

Ter terechtzitting van 12 november 1981 zijn door verzoeker, te dezen vertegenwoordigd door V. Biel, en het Europees Parlement, te dezen vertegenwoordigd door A. Bonn, mondelinge opmerkingen gemaakt over de vraag op welke datum

de klacht bij het Parlement is binnengekomen.

De advocaat-generaal heeft terzelfder terechtzitting een aanvullende conclusie genomen.

In rechte

- 1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 6 oktober 1980, heeft B. Michel beroep ingesteld tegen het Europees Parlement, strekkende enerzijds tot nietigverklaring van het besluit van de jury van algemeen vergelijkend onderzoek PE/21/A om hem niet tot het examen van dit vergelijkend onderzoek toe te laten, en tot algehele nietigverklaring van het vergelijkend onderzoek, en anderzijds tot veroordeling van het Parlement tot betaling van vergoeding ter zake van de morele en materiële schade die hij heeft geleden doordat hij niet tot het examen van het vergelijkend onderzoek is toegelaten.
- 2 In casu ging het om een algemeen vergelijkend onderzoek op de grondslag van schriftelijke bewijsstukken en een examen met het oog op de vorming van een aanwervingsreserve van Franstalige en Nederlandstalige administrateurs in de rangen A 7 en A 6. In de aankondiging van het vergelijkend onderzoek, gepubliceerd in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen van 6 juni 1979, werd een universitair diploma of daarmee gelijk te stellen beroepservaring verlangd; alleen kandidaten die bij het onderzoek van hun schriftelijke bewijsstukken door de jury aan de hand van de door deze vastgestelde criteria het voorgeschreven aantal punten hadden behaald, zouden tot het examen worden toegelaten.
- 3 Voor dit vergelijkend onderzoek werden in totaal 2 140 sollicitaties ingediend, waaronder die van verzoeker. Blijkens zijn sollicitatieformulier was hij, na negen jaar werkzaam te zijn geweest in de particuliere sector, sinds 1975 ambtenaar in de categorie B van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, bezat hij een diploma handels- en consulaire wetenschappen alsmede een onderwijsbevoegdheid voor hoger handelonderwijs

(„agrégé de l'enseignement supérieur pour les sciences commerciales”), beide in 1977 behaald aan het Instituut voor hoger onderwijs „Lucien Cooremans” te Brussel, en had hij in 1978-1979 colleges gevolgd aan het Instituut voor Europese wetenschappen te Brussel.

- 4 Hoewel verzoeker dus voldeed aan de voorwaarden voor toelating tot het vergelijkend onderzoek, werd hij niettemin — evenals 1 455 van de 1 740 andere kandidaten die aan die voorwaarden voldeden — bij de beoordeling van de schriftelijke bewijsstukken van verdere deelneming uitgesloten, doordat de jury hem niet het vereiste aantal punten toekende. Dit besluit werd verzoeker meegedeeld bij brief van de voorzitter van de jury van 21 februari 1980 — een standaardbrief die in dezelfde vorm aan alle niet tot het schriftelijk examen toegelaten kandidaten werd toegezonden.
- 5 Bij aangetekende brief van 2 juni 1980, ingeschreven op de postkamer van het Parlement op 4 juni 1980, diende verzoeker een klacht in als bedoeld in artikel 90, lid 2, van het Statuut, tegen de weigering om hem tot het schriftelijk examen van het vergelijkend onderzoek toe te laten. Toen een antwoord op deze klacht uitbleef, heeft verzoeker het onderhavige beroep ingesteld.

De ontvankelijkheid

- 6 Het Parlement heeft in de eerste plaats een exceptie van niet-ontvankelijkheid opgeworpen, gebaseerd op het feit dat de in de artikelen 90 en 91 Ambtenarenstatuut voorgeschreven termijnen niet in acht zouden zijn genomen.
- 7 Daar het om een besluit van een jury van een vergelijkend onderzoek ging, was het in casu voor de ontvankelijkheid van het beroep niet noodzakelijk eerst een klacht in te dienen. Nu verzoeker evenwel toch gebruik heeft gemaakt van de door artikel 90 van het Statuut geboden mogelijkheid om zich eerst tot het tot aanstelling bevoegde gezag te wenden, is zijn beroep ontvankelijk overeenkomstig artikel 91, leden 2 en 3, van het Statuut indien de tot het tot aanstelling bevoegde gezag gericht klacht is ingediend binnen de in artikel 90, lid 2, van het Statuut bepaalde termijn. Deze termijn van drie

maanden gaat in op de dag van kennisgeving van het besluit aan de betrokkene en in ieder geval uiterlijk op de dag waarop de betrokkene daarvan heeft kennis genomen, wanneer het een individueel besluit betreft.

- 8 Opmerking verdient, dat niet vaststaat op welke datum de niet-aangetekende brief van de juryvoorzitter van 21 februari 1980 op verzoekers adres te Brussel is aangekomen. In zijn klacht van 2 juni 1980 verklaarde verzoeker echter hem op 3 maart 1980 te hebben ontvangen. Vaststaat dat de klacht, die op 2 juni 1980 als aangetekend schrijven te Brussel ter post is bezorgd, op 3 juni daaropvolgend op de postkamer van het Parlement is aangekomen, hoewel hij daar eerst op 4 juni 1980 is ingeschreven.
- 9 Het Parlement betoogt dat de klachttermijn uiterlijk op maandag 25 februari 1980 is ingegaan; het zou immers aannemelijk zijn dat de brief van de juryvoorzitter van 21 februari 1980, die nog diezelfde dag te Luxemburg was gepost, uiterlijk de maandag daarop, dat wil zeggen op 25 februari 1980, ten huize van verzoeker te Brussel is aangekomen; verzoeker daarentegen had niets aangevoerd wat een latere ontvangst zou kunnen verklaren.
- 10 Hiertegenover stelt verzoeker de brief van 21 februari 1980 eerst op 3 maart 1980 te hebben ontvangen, zodat dit de datum zou zijn waarop de klachttermijn is gaan lopen.
- 11 Het Parlement heeft zijnerzijds geen enkel bewijs aangebracht voor zijn stelling dat de brief van 21 februari 1980 verzoeker heeft bereikt voor het tijdstip waarop deze verklaart hem te hebben ontvangen en gelezen. Het is niet de taak van de geadresseerde van een niet-aangetekende brief, om de redenen van eventuele vertraging bij de verzending ervan vast te stellen.
- 12 De in artikel 90, lid 2, van het Statuut bedoelde termijn lijkt derhalve op 3 maart 1980 te zijn ingegaan, zodat de klacht uiterlijk op 3 juni 1980 moest worden ingediend.
- 13 De klacht is bij het Parlement ingekomen op 3 juni 1980. Zij is dus ingediend voordat de termijn was verstreken.

- 14 Bijgevolg is de exceptie van niet-ontvankelijkheid, gebaseerd op niet-inachtneming van de in de artikelen 90 en 91 van het Statuut voorgeschreven termijnen, ongegrond.
- 15 Tegen de ontvankelijkheid van het beroep voert het Parlement voorts aan, dat verzoeker geen procesbelang heeft, omdat het schriftelijk examen van het vergelijkend onderzoek reeds heeft plaatsgevonden.
- 16 Zou evenwel het jurybesluit om verzoeker niet tot het schriftelijk examen toe te laten, worden nietigverklaard, dan zal het Parlement krachtens artikel 176 EEG-Verdrag gehouden zijn de nodige maatregelen te nemen ter uitvoering van dit arrest. Dat verzoeker belang heeft bij het beroep, kan derhalve niet worden betwist.
- 17 Uit de voorgaande overwegingen volgt dat het beroep ontvankelijk is.

Ten gronde

- 18 Verzoeker betoogt in de eerste plaats dat het besluit van de jury om hem niet tot het schriftelijke examen van het vergelijkend onderzoek toe te laten, nietig is wegens schending van wezenlijke vormvoorschriften, aangezien het niet voldoende met redenen is omkleed.
- 19 Dienaangaande moet worden opgemerkt, dat verzoeker bij de brief van 21 februari 1980 werd meegedeeld dat de selectie voor de toelating tot het schriftelijke examen was geschied via een waardering van de schriftelijke bewijsstukken op basis van de ingezonden documenten; dat voor die waardering rekening was gehouden met de behaalde universitaire diploma's, hun aard en niveau, met post-universitaire beroepsopleiding en met de beroepservaring van de kandidaten, en dat verzoeker bij de beoordeling niet het vereiste minimum van 24 punten had verkregen. In deze brief stond voorts dat de jury desgevraagd bereid was nadere inlichtingen te verstrekken. Nadat verzoeker een verzoek in die zin aan de jury had gericht, antwoordde de voorzitter van de jury hem bij brief van 9 juni 1980, dat hij niet tot het schriftelijk examen was toegelaten omdat de op zijn sollicitatieformulier vermelde beroepservaring onvoldoende was, en dat hem in verband met het ge-

heim van de beraadslagingen van de jury geen verdere inlichtingen konden worden verstrekt.

- 20 Blijkens het met redenen omklede juryrapport, waarvan het Parlement in bijlage bij zijn verweerschrift een uittreksel heeft overgelegd, had de jury als algemeen criterium gesteld, dat tot het schriftelijk examen slechts die kandidaten zouden worden toegelaten die konden aantonen „jonge briljante academici” te zijn, „met bovendien een minimum aan specialisatie, werkzaamheid of beroepservaring” en dat de jury daarbij in aanmerking had genomen het universitaire basisdiploma (gewaardeerd met maximaal 22 punten), verdere universitaire diploma’s (1-3 punten), post-universitaire cursussen, stages, overeenkomstige ervaring op Europees gebied, plaatsing op lijsten van geschikte kandidaten na door de Gemeenschappen georganiseerde vergelijkende onderzoeken voor de categorie A (1-3 punten), en beroepservaring (1-12 punten); bij dit laatste criterium werd gepreciseerd dat het moest gaan om „ervaring in een hogere functie (administrateur — redacteur) in de overheids- of de particuliere sector, overeenkomstige ervaring of alleen onderwijs aan een universiteit (bij de Gemeenschappen vanaf de rang B 1 en alle L/A-rangen); ervaring in een sector die verband houdt met de werkzaamheden van de instelling.” Volgens dit rapport kende de jury verzoeker 22 punten toe voor zijn universitair basisdiploma, doch geen enkel punt onder de andere criteria.
- 21 Het Parlement doet vooreerst gelden, dat verzoeker geen belang meer heeft bij het middel betreffende het motiveringsgebrek, daar hij inmiddels de motivering van het besluit heeft ontvangen. Dit argument van het Parlement komt er in wezen op neer, dat, zo een motivering van het besluit al mocht hebben ontbroken, deze situatie nadien is geregulariseerd doordat verzoeker tijdens de procedure voor het Hof kennis heeft gekregen van de redenen waarom hij niet tot het schriftelijk examen is toegelaten.
- 22 Te dezen moet er echter aan worden herinnerd dat de verplichting om een bezwarend besluit te motiveren, ten doel heeft het Hof in staat te stellen toezicht uit te oefenen op de wettigheid van het besluit, en de betrokkene voldoende gegevens te verschaffen om vast te stellen of het besluit gegrond is

dan wel een gebrek vertoont op grond waarvan de wettigheid kan worden betwist. Hieruit volgt dat de motivering in beginsel tegelijk met het bezwarende besluit aan de betrokkene moet worden meegegeeld en dat het ontbreken van een motivering niet kan worden geregulariseerd door de omstandigheid dat de betrokkene tijdens de procedure voor het Hof kennis krijgt van de redenen van het besluit.

- 23 Vervolgens betoogt het Parlement dat de motivering die verzoeker met de brief van 21 februari 1980 en in elk geval met die van 9 juni 1980 ontving, aan alle eisen voldeed.
- 24 Vooreerst zij erop gewezen dat het geheim van de jurywerkzaamheden, zoals voorgeschreven bij artikel 6 van bijlage III van het Ambtenarenstatuut, de jury van een vergelijkend onderzoek niet kan ontslaan van de verplichting om een kandidaat die bij de selectie op grond van de schriftelijke bewijsstukken wordt afgewezen, tenminste summier in te lichten omtrent de redenen van dit besluit.
- 25 Bij de toetsing aan dit motiveringsvereiste moet echter rekening worden gehouden met het niveau en de aard van elk vergelijkend onderzoek en inzonderheid met het aantal kandidaten dat eraan deelneemt. Bij een vergelijkend onderzoek met zeer veel kandidaten, zoals in casu het geval was, dient de motivering van de afwijzing niet zo omstandig te zijn, dat de werkzaamheden van de jury en van de personeelsdienst daardoor in onaanvaardbare mate worden verzwaard.
- 26 Weliswaar is verzoeker met de brief van 21 februari 1980 althans summier op de hoogte gesteld van de criteria die bij de selectie op grond van de schriftelijke bewijsstukken zijn gehanteerd, doch deze brief bevatte geen enkele op zijn eigen geval toegesneden motivering, hoe summier ook. Verzoeker werd zelfs niet meegegeeld op grond van welke criteria zijn schriftelijke bewijsstukken onvoldoende waren bevonden. De inhoud van deze brief voldeed dus niet aan het motiveringsvereiste.
- 27 In verband met de praktische moeilijkheden waarvoor een jury zich bij een vergelijkend onderzoek met zeer veel deelnemers gesteld ziet, is het aanvaardbaar dat zij een kandidaat aanvankelijk enkel informeert over de criteria en de uitslag van de selectie, zoals dit in casu is gebeurd in de brief van

21 februari 1980, en individuele toelichtingen eerst later verstrekt aan de kandidaten die daar uitdrukkelijk om vragen, mits deze individuele gegevens maar door de jury worden toegezonden voor afloop van de in de artikelen 90 en 91 van het Statuut bedoelde termijn, zodat deze kandidaten, indien zij dit nuttig achten, hun rechten kunnen uitoefenen.

- 28 Hieruit volgt dat het middel, ontleent aan ontbreken van motivering, gegrond is; de inhoud van de brief van de juryvoorzitter van 9 juni 1980 kan daarbij buiten beschouwing worden gelaten.
- 29 Derhalve moet worden vastgesteld dat het afwijzende besluit van de jury in casu onvoldoende met redenen is omkleed.
- 30 In repliek betoogt verzoeker nog dat het Parlement een groot aantal sollicitaties heeft uitgelokt met niet te verwezenlijken en misleidende beloften, hetgeen volgens hem nietigverklaring van het gehele vergelijkend onderzoek rechtvaardigt.
- 31 Verzoeker heeft echter geen enkel serieus gegeven aangevoerd tot staving van die bewering. Het Hof behoeft zich dus niet uit te spreken over de vraag of verzoeker kan worden toegestaan bij repliek nieuwe conclusies in die zin in te dienen, welke op een nieuw middel zijn gebaseerd.
- 32 Verzoeker vordert voorts veroordeling van het Parlement tot vergoeding van de schade die hij heeft geleden door het feit dat hij niet tot het schriftelijk examen van het vergelijkend onderzoek is toegelaten.
- 33 Op grond van het bestaande dossier kan echter niet worden geconcludeerd dat verzoeker tot het schriftelijk examen had moeten worden toegelaten en dat hij vervolgens zeker op de lijst van geschikte kandidaten zou zijn geplaatst en op een vakante post zou zijn benoemd. Verzoeker heeft dus geen enkel bewijs aangebracht waaruit zou blijken dat hij metterdaad morele of materiële schade heeft geleden.

- 34 Uit het voorgaande volgt dat het betwiste besluit van de jury, om verzoeker niet tot het schriftelijk examen toe te laten, moet worden nietigverklaard en dat het beroep voor het overige moet worden verworpen.

Kosten

- 35 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Aangezien het Parlement op de wezenlijke punten in het ongelijk is gesteld, dient het in de kosten te worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

rechtdoende:

1. Verklaart nietig het besluit van de jury van algemeen vergelijkend onderzoek PE/21/A (Franstalige en Nederlandstalige administrateurs) om verzoeker niet tot de examens van dat vergelijkend onderzoek toe te laten.
2. Verwerpt het beroep voor het overige.
3. Verwijst het Parlement in de kosten van het geding.

Touffait

Mackenzie Stuart

Everling

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 26 november 1981

Voor de griffier
J. A. Pompe
adjunct-griffier

De president van de Derde kamer
A. Touffait